

۲.۹ ۲۹ ۵۱

من کیست؟ تو چه می خواهی؟

سرشناسه: نصرت‌نژاد، وحید، ۱۳۶۴-

عنوان و نام پدیدآور: من کیست؟ توجه می‌خواهی؟ / وحید نصرت‌نژاد.

مشخصات نشر: تهران: نشر سیب سرخ، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۰۹ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۶۲۱-۸-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۰۹.

موضوع: لکچر/راک، ۱۹-۱۹۸۱ م. -- دیدگاه درباره روان‌پریشی

موضوع: Lacan, Jacques -- Views on psychoses

موضوع: روان‌پریشی

Psychoses: موضوع

موضوع: روان‌پریشی - بیماران

موضوع: Psychoses -- Patients

رده بندی کنگره: BF۱۰۹

رده بندی دیویی: ۱۵۰/۱۹۵۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۸۰۶۷۲

www.ketaboo.com

من کیست؟ توجه می‌خواهی؟

وحید نصرت‌نژاد

صفحه‌آرایی: رقیه قنبری تقدیس

ویراستار: شهریار وقفی‌پور

مدیر هنری و طراح جلد: ناصر نصیری

چاپ اول: ۱۳۹۹

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: سازمان چاپ تهرانی

حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۶۲۱-۸-۲

نشر سیب سرخ

تهران، خیابان انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، پاساژ پارسا، پلاک ۱۰۳

۶۶۹۷۲۹۷۶ ۶۶۹۷۳۱۸۳

www.nashresibesorkh.ir



فهرست

۹	 مقدمه
۱۴	 فصل اول: کلیات
۲۵	 فصل دوم: روند تحلیل‌گیری نظریات لکان در مورد روان‌پریشی
۲۷	 بخش اول: دوره‌ی همسان‌سالان، پنداری
۴۰	 بخش دوم: دوره‌ی دال
۷۱	 بخش سوم: دوره‌ی ایژه
۸۲	 بخش چهارم: دوره‌ی گروه
۱۰۱	 فصل سوم: نگاهی دوباره به رخنه‌ها
۱۰۹	 منابع

مقدمه

این کتاب بر زوهرش استوار است در مورد روان‌پیشی از منظر روان‌کاوی لکانی. فصل دوم به بررسی نظریات لکان در حیطه‌ی روان‌پیشی، ترجمه‌ی بخش‌هایی از کتاب *سین روان‌پیش* از منظر روان‌کاوی لکانی نوشته‌ی استین فان‌هل^۱ است. فان‌هل در این کتاب سعی بر آن دارد تا روند شکل‌گیری نظریات لکان در حیطه‌ی روان‌پیشی را نشان دهد، روان‌کاوانی که بالغ بر چهل سال استمرار داشته است و غالباً حول سمینارهای سالانه‌ی او می‌گردد و از اوایل دهه‌ی ۱۹۳۰ از فرآیند درمانی زنی پارانوئید به نام اسی شروع می‌شود و در اواخر دهه‌ی ۱۹۷۰ به تأملات روان‌کاوانه در باره‌ی جیمز جویس^۲ می‌رسد. نکته‌ی قابل تأمل در کتاب فان‌هل، بررسی چرایی و چه‌گونگی فاصله‌گرفتن لکان از نظریات روان‌پزشکی در باره‌ی روان‌پیشی است. بخش مربوط به پرورش دهنده‌ی انجام گرفته در این حیطه، تکیه بر آرای لکان در اوایل دهه‌ی ۱۹۶۰ دارد. آن‌جا که از دیگری بزرگ را محل برخاستن دو سؤال وجودی اساسی معرفی می‌کند: «من کیستم؟» و «تو چه می‌خواهی؟». به زعم لکان سؤالاتی از این دست، پاسخی

روشن از جانب سوژه دریافت نمی‌کنند و بسته به ساختار سوژه چه روان‌نژند، چه روان‌پزش و چه منحرف، تظاهرات ساختاری گوناگون پیدا می‌کنند.

یکی از چالش‌های اساسی من در تألیف این کتاب، یافتن معادل‌های نسبتاً دقیق واژگان لکانی در زبان فارسی بود. اما این تلاش از یک جنبه می‌توانست مشکل‌آفرین شود و آن دشوارخوان شدن متن برای مخاطبانی بود که آشنایی چندان با نظریات لکان نداشتند. از این روبه ناگزیر حالتی بینابین را اتخاذ کردم. برخی معادل‌ها را نسبتاً دقیق انتخاب کردم، مانند واژه‌ی «پنداری» که معادل اصطلاح imaginary است. این اصطلاح معادل‌هایی نظیر «خیالی»، «تخیلی» یا «سوسی» در ترجمه‌ی فارسی دارد، اما از آن جایی که اصطلاح imaginary اساساً به تصویر نیست و تصویر همراه با چیزی دیگر است که ریشه در زبان دارد؛ عبارت «بالی» یا تصویری نمی‌تواند گویای تمام جنبه‌های آن باشند. واژه‌ی خیالی مربوط به آن بخشی از این اصطلاح است که بر پایه‌ی فریب و سوءتفاهم پی‌ریزی شده است، چرا که لکان می‌گوید بر پایه‌ی یک همانندسازی موهوم با تصویر بدن شکل گرفته است، و واژه‌ی تصویری مربوط به بخش همانندسازی با جزئی از تصویر بدن است، اما تمام تصویر نیست، چرا که همان‌طور که می‌دانیم نوزادان نابینا هم imaginary ذاتی را تجربه می‌کنند. اما به زعم من واژه‌ی پندار این هر دو جنبه را در خود جای داده است. این واژه از خانم حنیفه‌زاده وام گرفته شده است. از طرفی در مقابل واژه‌ی signifier مانند ناگزیر همان معادل‌های معمول را انتخاب کرده‌ام، که این‌جا همان «دال» است. اما دال معادل غیردقیقی بر signifier لکانی است هر چند که می‌توان گفت معادل دقیقی بر signifier سوسوری محسوب می‌شود. عبارت «نسبتاً دقیق» را از آن روی استفاده می‌کنم که برای رسیدن به خوانشی نسبتاً دقیق از نظریات لکان راهی جز خواندن او به زبان فرانسه نیست، و دوباره عبارت نسبتاً دقیق را از آن روی انتخاب کردم که می‌توان گفت از منظر خود لکان است، چرا که معروف است